

UNIVERSITAT DE LLEIDA
FACULTAT DE DRET I ECONOMIA
CURS ACADÈMIC 2008 - 2009

TITULACIÓ: LLICENCIATURA EN DRET

PLA D'ESTUDIS: 1992

ASSIGNATURA: CRIMINOLOGIA (Codi 3011)

PROFESSOR/A: JOSEP Mª TAMARIT SUMALLA / RAMON GARCIA ALBERO

CURS: 4t
QUADRIMESTRE: 2n

CRÈDITS: 4,5

TIPUS: OPTATIVA
LLIURE ELECCIÓ

1. OBJECTIUS

1. Facilitar un coneixement general de les teories que expliquen el fenomen criminal.
2. proporcionar elements teòrics per a l'elaboració d'estratègies de prevenció i tractament de la delinqüència.
3. Oferir a l'estudiantat de Dret un complement de formació que permeti una millor comprensió i en el seu cas crítica del funcionament del sistema penal en les seves diverses manifestacions.

2. CONTINGUTS o METODOLOGIA

Els continguts són els que consten en el programa. L'assignatura té una vocació introductòria i per tant està adreçada a persones sense coneixements criminològics previs. Pretén servir com a instrument auxiliar per a la formació dels juristes penalistes. Ofereix alhora una formació generalista d'interès per a estudiants d'altres llicenciatures, especialment els de ciències socials i humanitats. Pel seu caràcter introductori, en el programa es tracten només les qüestions fonamentals dels principals temes de la part general i especial de la criminologia.

La metodologia combina classes teòriques amb activitats de debat centrades en casos o en lectures proposades pels professors. També inclou la realització d'un treball per part de l'estudiant, que serà exposat a classe, discutit i lliurat després per escrit, que serà objecte de l'avaluació continuada.

3. PROGRAMA

Tema 1

La criminalitat i el control social L'objecte de la criminologia. Relació amb altres disciplines. La investigació criminològica. Les teories criminològiques. Els protagonistes del delicte: l'autor, la víctima i la comunitat.

Tema 2

Evolució de la delinqüència. Dades oficials. Enquestes de victimització. Por al delicte, seguretat i mitjans de comunicació. Sistema penal, costos del delicte i de la pena.

Tema 3

El delicte com a elecció. L'Escola clàssica i les doctrines de la prevenció general. Avaluació de les tesis de la dissuasió. El delicte com a elecció racional.

Tema 4

Les teories biològiques. Individu defectuós i predisposicions agressives. La teoria del criminal nat, les biotipologies, l'herència. Les diferències individuals: edat, sexe, intel·ligència, personalitat.

Tema 5

Els factors socials. Anomia i tensió. Ecologia urbana i desorganització social. Teories de l'aprenentatge. L'associació diferencial. Subcultures i neutralització.

Tema 6

Les teories de l'etiquetatge (labelling approach) i els models conflictuals. La criminologia crítica. Criminologia feminista.

Tema 7

Les tipologies criminals. Psicopatologia i imputabilitat. Mesures de seguretat i tractament. Especial consideració de les psicopaties.

Tema 8

La víctima. Evolució de la victimologia. Victimització. La víctima en el sistema penal. Protecció, reparació i assistència a la víctima. La justícia reparadora.

Tema 9

Criminalitat violenta. Agressivitat: disposició individual i factors de context. Predicció.

Tema 10

Delinqüència sexual. Agressors i víctimes. Models explicatius. Agressions sexuals. Abusos sexuals de menors. Predicció i intervenció.

Tema 11

Violència en l'àmbit familiar i violència de gènere. Agressors i víctimes. Prevenció, assistència i tractament.

Tema 12

La delinqüència infantil i juvenil. Evolució i elements diferencials. Reincidència. Particularitats del sistema penal de menors.

Tema 13

Les drogues en la delinqüència. Toxicomania. Alcohol. La relació entre droga i delinqüència i la seva incidència en el sistema de justícia penal.

Tema 14

La delinqüència patrimonial i econòmica. Furts i robatoris. Defraudacions. Prevenció.

Tema 15

La delinqüència organitzada. Evolució. Les associacions de tipus mafiós. El terrorisme. La resposta al crim organitzat en un entorn de globalització.

Tema 16

El sistema penal. La policia: seguretat ciutadana i models policials. L'Administració de Justícia, El sistema penitenciari: empresonament, rehabilitació i tractament.

Tema 17

Prevenció de la delinqüència en el si d'un Estat democràtic i social de Dret. Una política criminal de base criminològica. Legislació i avaluació de les lleis penals.

4. MATERIALS DE L'ASSIGNATURA

Manual recomanat: GARRIDO / REDONDO / STANGELAND, "Principios de criminología", ed Tirant lo blanc, Valencia 2001 (2ª ed).

La resta de material (documentació) es facilitarà durant el curs.

5. BIBLIOGRAFIA

GARRIDO / REDONDO / STANGELAND, "Principios de criminología", ed Tirant lo blanc, Valencia 2006 (3ª ed).

GARCIA-PABLOS DE MOLINA, A., "Tratado de criminología", ed Tirant lo blanc, 2ª ed Valencia 1999.

GARCIA-PABLOS DE MOLINA, A., "Criminología. Una introducción a sus fundamentos teóricos", 4ª ed., Tirant lo blanc, Valencia 2001.

HASSEMER / MUÑOZ CONDE, "Introducción a la criminología", ed. Tirant lo blanc, Valencia 2001.

SERRANO MAÍLLO, A., "Introducción a la criminología", ed Dykinson, Madrid 2003.

GARRIDO GENOVES, V., "El psicópata", ed Algar, Alzira 1999.

GARRIDO GENOVES, V., "Amores que matan: acoso y violencia contra las mujeres" ed Algar, Alzira 2001.

MUÑOZ SANCHEZ / DIEZ RIPOLLES (dir), "Las drogas en la delincuencia", ed Tirant lo blanc, Valencia 2004.

REDONDO ILLESCAS, "Desviació, delinqüència i control social", Generalitat de Catalunya, Barcelona 1998.

REDONDO / FUNES / LUQUE, "Justícia penal i reincidència", Generalitat de Catalunya, Barcelona 1993.

RUIZ RODRIGUEZ / NAVARRO GUZMAN, "Menores. Responsabilidad penal y atención psicosocial", ed Tirant lo blanc, Valencia 2004.

CID MOLINE / LARRAURI PIJOAN, "Teorías criminológicas", ed Bosch, Barcelona 2001.

ROBERT / VAN OTRIVE, "Recerca, delinqüència i justícia a Europa. Avaluació i recomanacions.", Generalitat de Catalunya, Barcelona 1993.

6. AVALUACIÓ

Examen final escrit, amb possibilitat d'alliberar la matèria corresponent als temes 9 a 17 si se supera l'avaluació continuada.